

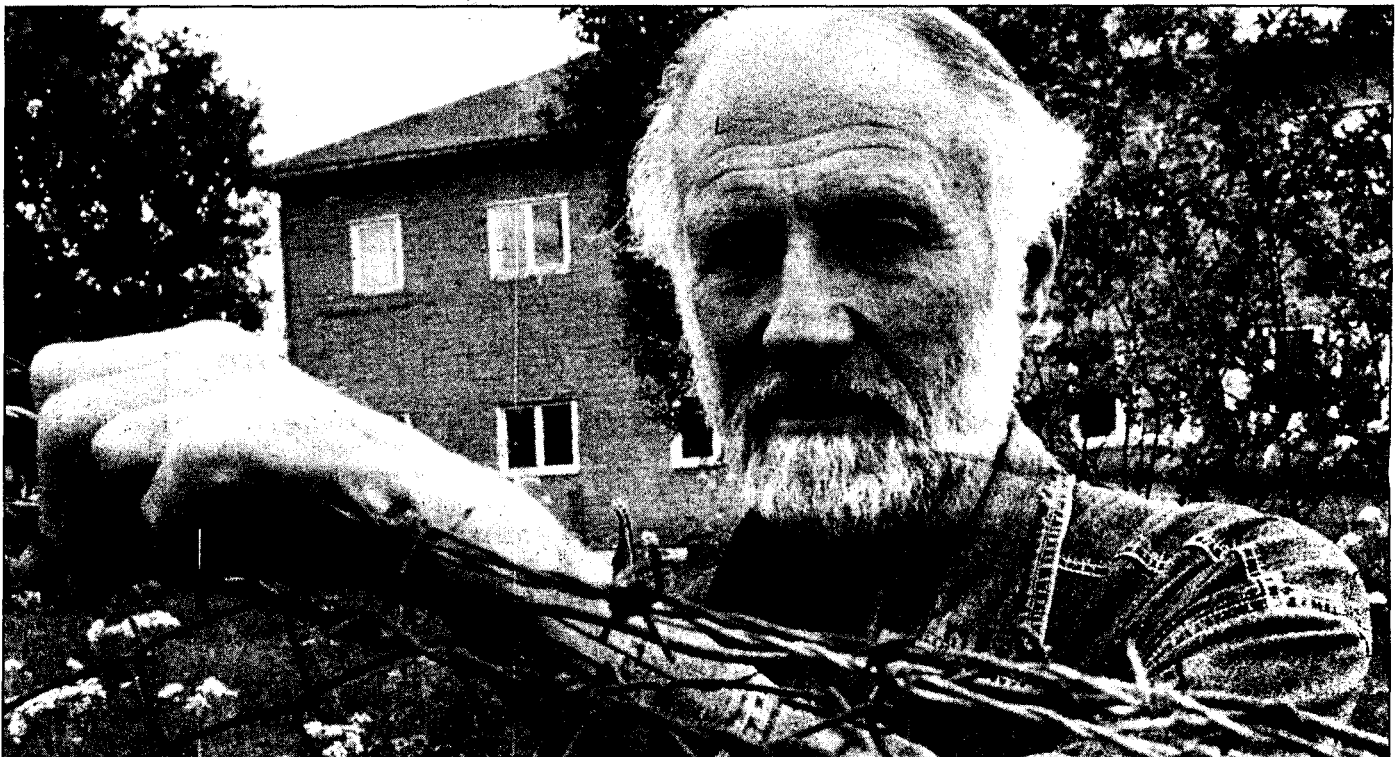
– NS-folk grovt mishandlet etter krigen

” Hyk-
leriet
kjente
ingen
grenser.”

Endeløs krangel for Flatland

SKIEN(Dagbladet): For en måned siden banket Namsmannen på døra til Hallvard Flatland med beskjed fra Tjøme kommune om at han må rive annekset ved hytta på Tjøme. Nå svarer TV-kjendisens med å stevne kommunen for retten. Krangelen mellom Tjøme kommune og Hallvard Flatland vil ingen ende ta. Tidligere har kjendisens klaget både til kommunen og fylkesmannen for å få beholde annekset ved hytta, skriver Tønsbergs Blad.

Flatland fikk allerede i september for to år siden beskjed av kommunen om å rive annekset sitt, fordi det samlede arealet på hytta og annekset overskrider kommunens totale grense for nye fritidseidommer.

NY BOK-BOMBE: Forfatteren Kjell Fjørtoft, her ved en fangeleir som ble brukt for oppbevaring av NS-folk etter krigen, kommer nå med en ny høyst kontroversiell bok om nordmenns behandling av landssvikkerne etter den andre verdenskrig.

TROMSØ (Dagbladet): – I seiersrusen etter 8. mai kom de «gode nordmenn» ut av skapene. Blant dem som fikk unngjelde var tyskerjentene og pas-sive NS-medlemmer. NS-folk ble grovt mishandlet i norske fangeleirer etter krigen, sier forfatteren Kjell Fjørtoft.

Av SKJALG FJELLHEIM

Etter fem tidligere bøker om andre verdenskrig foreligger nå hans kanskje mest kontroversielle bok noensinne. Sju juridiske og historiske konsulenter har saumfart manuskriptet.

– «Gode nordmenn» ville også være seierherre. De ivrigste var dem som hadde holdt seg i ro under hele krigen, og aldri deltatt i aktivt motstandsarbeid. Noen hadde kanskje mistet sine kjære, men de fleste av dem hadde ikke noen egentlig grunn til raseri. Andre var blant de 250 000 som jobbet på tyske anlegg, de som bygde «Festung Norwegen».

– Kirken bidro også på sin måte. NS-folks kister ble gravd opp, de døde skulle ikke få «besudle» hellig jord på kirkegården, sier han.

– I mai 1945 så jeg som gutt-

unge noe på nært hold, ei ung-jente ble snauklippt med kniv og saks i et portrom i Tromsø. Blodet sprutet fra hodebunnen. Hennes eneste «forbrytelse» var et kjærlighetsforhold til en ung tysker. Jeg har aldri kunnet glemme dette, etterpå har jeg spurt meg sjøl: Hvorfor ble de «små» tatt så hardt, mens krigsprofitørene i

stor grad gikk fri?

Hele 92 800 NS-medlemmer ble siktet for landssvik. 37 000 saker – 40 % ble henlagt etter bevisets stilling.

– Dette sier noe om vilkårligheten og uretten. Mange ble kastet i fengsel uten arrestordre og uten siktelse. Passive NS-medlemmer endte gjerne opp med en «dom» som dekket den tida de hadde sittet inne, deretter ble de fratatt sine statsborgerlige rettigheter i ti år. Den norske massepsykosen kan forstås, men ikke forsva-

res, mener Fjørtoft.

Ifølge Fjørtoft ble mange medlemmer i Nasjonal Samling systematisk slått og mishandlet i fangeleirene rundt omkring i landet.

I Tromsø ble en fange tvunget til å sove i en likkiste i 32 døgn. Et annet sted i landet ble en dødssyk NS-fange tvunget til å grave opp lik. Alt dette sto i skarp kontrast til Hjemmefrontens parole om at «nazi-metoder» skulle bannlyses.

– Vokterne var politisoldater utdannet i Sverige, norsk politi og folk fra hjemmestyrene. Noen fikk milde straffer for brutaliteten, men de fleste saken ble henlagt, fordi gjerningsmannen var så «ung», sier Fjørtoft.

I boka navngis vokterne med riktige initialer. NS-fanger identifiseres med fullt navn, med tillatelse fra deres familier.

I boka beveger Fjørtoft seg inn i nok et «minefelt», han har tatt med et kapittel som omhandler likvidasjoner.

– Jeg mener dette hørte med, som en del av helheten, sier han.

I likhet med Egil Ulateig har forfatteren kommet fram til at om lag 200 personer ble «likvidert» under krigen, både tyskere og nordmenn som samarbeidet med okkupantene. I boka omtaler Fjørtoft minst to brutale hendelser.

I Nordmarka ble ei norsk jente med forhold til en tysker voldtatt og drept. Også hennes barn ble tatt av dage. I Bærum fikk et tysk ektepar og deres to barn strupen skåret over. I dag vet ingen hvem som sto bak, men begge hendelsene er med i Fjørtofts liste.

– La det være sagt: Jeg mener likvidasjoner i enkelte situasjoner var både korrekt og riktig, angivere satte mange menneskeliv i fare. Men ofte vet vi ikke hvem som ga ordren. I flere tilfeller er det tvil om det dreier

seg om beordrede likvideringer fra Milorg-hold eller London, eller om det kan ha vært mord, drap eller vinningsforbrytelser som ble dekket over med brukten av ordet likvidasjon, sier Fjørtoft.

– Jeg er lut lei av å bli beskyldt for å løpe gammelnazistenes ærend. Begge mine foreldre var aktive i Hjemmefronten. Likevel mener jeg altså at mye av det som skjedde under og ikke minst etter krigen, er en skamplutt på vår nyere historie.

Hendelser som er negative for seierherren, er blitt borte på veien. Vi kan ikke fortrengte det lenger. Da hører Kulturdepartementets avgjørelse om å stemme landssvikarkivet fram til år 2025 ingen steder hjemme.

sier Fjørtoft, og avslutter: – Det er en usigelig lettelse å ha skrevet denne boka. Reaksjonene får bli som de blir. Jeg står på trygg grunn.

” Jeg er lut lei av å bli beskyldt for å løpe gammelnazistenes ærend. ”

” Hvorfor ble de «små» tatt så hardt, mens krigsprofitørene i stor grad gikk fri? ”